

Uusi alku 58
Mark 14:53–65

Jeesus Suuren neuvoston edessä

Edellä olemme kuulleet, kuinka Jeesus rukoili Getsemanen puutarhassa ja kuinka hänet vangittiin.

Markuksen evankeliumin kärsimyshistoria jatkuu kuvaillen oikeudenkäyntiä, jossa Jeesus tuomittiin kuolemaan. Se jakaantuu kahteen osaan. Ensin kerrotaan siitä, kuinka Jeesuksen asia eteni juutalaisten viranomaisten edessä. Sitten kärsimyshistoria siirtyy kuvailemaan Rooman viranomaisten toimia Jeesuksen suhteen. Juutalainen oikeudenkäynti tapahtui ylimmäisen papin asunnossa perjantaina aamuyöllä. Roomalaiset kuulustelivat Jeesusta varhain perjantaiamuna maaherra Pilatuksen palatsissa.

Salakähmäinen paikka oikeuden istuntosaliksi

Kärsimyshistoria jatkuu Getsemane –episodin jälkeen seuraavasti:

Jeesus vietiin ylipapin luo, ja koko ylin papisto sekä vanhimmat ja lainopettajat kokoontuivat sinne. (Mark 14:53)

Oikeuden istuntoa ei pidetty suuren neuvoston tavanmukaisessa ja laillisessa kokoontumispaikassa. Jeesuksen vangitsijat halusivat asian pysyvän salassa mahdollisimman pitkään, ja siksi Jeesus vietiin ylipapin yksityisasuntoon. Sinne kokoontuivat Jeesuksen vihamiehet, juutalaisen kansan hengellinen johtoporras, eli vanhimmat, lainopettajat ja ylin papisto. Kokoontumisaikakin oli oikeudenkäyntiin sopimaton, pyhimmästä pyhin pääsiäisyö.

Koko juttu oli siis tältäkin osin sellainen, joka ei sietänyt päivänvaloa. Jumalan Pojan tuomitsivat salakähmäiset rötösherrat.

Pietari kerää rohkeutensa (joka ei tosin ole suuren suuri)

Pietari seurasi Jeesusta jonkin matkan päässä ylipapin palatsin pihaan saakka. Hän istuutui palvelusväen joukkoon ja lämmitteli tulen ääressä (Mark 14:54).

Pietari oli muiden mukana paennut, kun Jeesusta tultiin vangitsemaan. Siitäkin huolimatta, että hän vain hieman aikaisemmin oli vakuutellut pysyvänsä Jeesukselle uskollisena, kuolemankin uhalla.

Nyt hän oli saanut sen verran takaisin rohkeudestaan, että uskalsi pimeyden turvin hiipiä vangitsijoiden perässä. Näin hän sai selville, minne Jeesus vietiin.

Olisi mielenkiintoista tietää, mitä Pietarin mielessä liikkui, kun hän luimisteli tulen ääressä ylipapin palvelijoiden joukossa.

Lavastettu oikeudenkäynti alkaa

Ylipapit ja koko neuvosto etsivät todistusta Jeesusta vastaan saadakseen hänet surmatuksi. Sellaista ei kuitenkaan löytynyt. Monet kyllä todistivat valheellisesti häntä vastaan, mutta todistukset olivat ristiriitaisia. (Mark 14:55-56)

Kyseessä oli siis lavastettu näytösoikeudenkäynti. Tarkoitus ei ollut etsiä totuutta, vaan etsiä syy, jonka varjolla Jeesus voitaisiin surmata.

Tämä näytösoikeudenkäynti ei kuitenkaan ollut yhtä karkealla tavalla valheellinen kuin monet muut, vaikkapa Stalinin tai Maon tai Pol Potin järjestämät. Niissähän syytetyt oli jo etukäteen kidutuksin murrettu ja pakotettu tunnustamaan sellaista, mitä eivät olleet tehneet. Todistajien kertomusten ristiriitaisuudesta ei välitetty, sillä tuomaritkin oli terrorisoitu ajattelemaan juuri niin kuin hirmuhallitsija halusi.

Jeesuksen tapauksessa tuomarien toiminta oli ainakin aluksi sellaista, että se näytti oikeudenmukaiselta. Jeesusta vastaan todistaneiden lausumia ei heti hyväksytty, koska ne olivat keskenään ristiriitaisia.

Silloin astui esiin muutamia, jotka esittivät häntä vastaan väärän todistuksen: "Me olemme kuulleet hänen sanovan: 'Minä hajotan tämän ihmiskäsin tehdyn temppelin ja rakennan kolmessa päivässä uuden, joka ei ole ihmisten tekemä.'" Mutta tässäkin asiassa todistukset eivät pitäneet yhtä (Mark 14:58–59).

Jeesus oli tarkoittanut sanoillaan sitä, että eläinten uhraamiseen perustuva vanha pelastustie oli lopussa. Tilalle tulisi uusi pelastustie. Kolme päivää kestävä rakentaminen viittasi siihen, että kuolemansa jälkeen Jeesus nousisi haudasta kolmantena päivänä.

Todistajat eivät tietenkään ymmärtäneet, mitä Jeesus oli puheillaan tarkoittanut. Niinpä heidän puheensa olivat ristiriitaisia.

Mielestäni nämä sanat todistavat sen puolesta, että Jeesusta vastaan järjestetty oikeudenkäynti pyrki ainakin näennäiseen puolueettomuuteen. Olisihan ollut aika helppoa tulkita nuo hämärit sanat siten, että Jeesus oli noussut Jerusalemin temppeliä vastaan ja ansainnut siten kuoleman.

Jeesus luopuu Messias-salaisuudestaan

Silloin ylipappi nousi paikaltaan, astui esiin ja kysyi Jeesukselta: "Etkö lainkaan vastaa heidän syytöksiinsä?" Mutta Jeesus pysyi vaiti, hän ei vastannut mitään. (Mark 14:60–61)

Vaikka todistajien lausunnot olivat osoittautuneet ristiriitaisiksi, Jeesuksen vaikeneminen oli silti epäilyttävää. Olivatko syytökset sittenkin niin totta, että Jeesus ei pystynyt niihin mitään vastaamaan?

Mutta Jeesus oli vaiti, aivan niin kuin psalmissa 38 puhuva väärin syytetty ihminen.

Minun henkeäni uhataan ja minulle viritetään ansoja. Vihamieheni suunnittelevat pahaa ja syytävät uhkauksiaan. He punovat kavalia juonia kaiken aikaa. Minä olen kuin kuuro – en kuule mitään, olen kuin mykkä – en suutani avaa. (Ps 38:13–14)

Jo aiemmin on viitattu siihen, että alkukirkon mukaan psalmeissa puhuu kärsivä Kristus. Ne ovat hänen rukouksiaan, ja siksi myös hänestä osallisen kirkon rukouksia.

Silloin ylipappi teki hänelle uuden kysymyksen: "Oletko Messias, ylistetyn Jumalan poika?" (Mark 14:61)

Ylipappi ilmeisesti tiesi, että Jeesuksen käytös ja jotkin hänen sanansakin viittasivat siihen, että hän katsoi olevansa Messias, Jumalan Poika. Näin siitä huolimatta, että Jeesus oli koettanut salata asian. Nyt ylipappi halusi kuulla Jeesuksen omasta suusta ja selkeästi tiedon tästä kiistanalaisesta asiasta.

Varsinkin Markus on evankeliumissaan painottanut tätä ns. Messias-salaisuutta. Mutta nyt hänen evankeliumissaan on tärkeä kohta: Jeesus luopuu Messias-salaisuudesta. Hän sanoi avoimesti ja omalla suullaan:

"Olen", vastasi Jeesus, "ja te saatte nähdä Ihmisen Pojan istuvan Voiman oikealla puolella ja tulevan taivaan pilvien keskellä." (Mark 14:62)

Salailu ei ole enää tarpeen, koska kohta hän olisi määränsä päässä.

Jeesuksen vastaus on yhdistelmä kahdesta Vanhan testamentin messiaanisesta kohdasta:

Herra sanoo minun herralleni: "Istu oikealle puolelleni. Minä kukistan vihollisesi, panen heidät jalkojesi alle, korokkeeksi valtaistuimesi eteen. (Ps. 110:1)

Yhä minä katselin yöllisiä näkyjä ja näin, miten taivaan pilvien keskellä tuli eräs, kuin ihmisen poika. Hän saapui Ikiaikaisen luo. Hänet saatettiin Ikiaikaisen eteen, ja hänelle annettiin valta, kunnia ja kuninkuus, kaikkien kansojen, kansakuntien ja kielten tuli palvella häntä. Hänen valtansa on ikuinen valta, joka ei katoa, eikä hänen kuninkuutensa koskaan häviä. (Dan 7:13–14)

Jeesuksella olisi siis kaksi, toisistaan kovasti poikkeavaa olomuotoa. Nyt hän oli vielä kärsivä Ihmisen Poika, joka seisoj tuomitsijoidensa edessä kuolemaansa odottaen. Mutta kerran Jumala korottaisi hänet jumalalliseen kunniaansa.

Jeesus tuomittiin Jumalan pilkasta

Silloin ylipappi repäisi vaatteensa ja sanoi: "Mitä me enää todistajia tarvitsemme! Kuulittehan, miten hän herjasi Jumalaa. Mitä ehdotatte?" Kaikki olivat yhtä mieltä siitä, että hän oli syyllinen ja ansaitsi kuoleman. (Mark 14:63–64)

Juutalaisen käsityksen mukaan oli selvää, että Jeesus oli pilkannut Jumalaa. Hän oli korottanut itsensä Jumalan veroiseksi ja näin houkuttellut muita luopumaan ainoasta oikeasta Jumalasta ja siksi ansainnut kivityskuoleman.

Sano israelilaisille: Jokaisen, joka herjaa Jumalaansa, on kannettava vastuu synnistään. Se, joka pilkkaa Herran nimeä, surmattakoon. Kansa kivittäköön hänet kuoliaaksi, olipa hän maahan muuttanut siirtolainen tai syntyperäinen israelilainen. Hänet surmattakoon, koska hän on pilkannut Herran nimeä. (3. Moos. 24:15–16)

Omasta puolestani voin ehkä jotenkin ymmärtää ylipappeja. Ihmisjärjelle on käsittämätöntä, että Jumalalla voisi olla Poika. Varsinkin, jos ihminen, jollainen Jeesus selvästi oli, korottaisi itsensä Jumalan veroiseksi, niin kyllä se maalaisjärjellä ajatellen on jumalanpilkkaa. (Vaikkakaan en kyllä sitä ymmärrä, että sellaisesta kivitettäisiin. Mutta se oli tuon ajan käsitys, jopa Jumalan itsensä Moosekselle antama).

Juutalaiset eivät tunteneet Jeesuksen salaisuutta. Aivan vastaavalla tavalla ihmisjärki toimii nykyäänkin. Ne, jotka pitävät kiinni Jeesuksen jumaluudesta sillä tavalla kuin Raamattu ja kirkon perinne siitä opettavat, ne julkisuus tuomitsee usein konservatiiveiksi ja fundamentalisteiksi, joilla ei pitäisi olla mitään sanomista siihen, mitä sivistynyt kirkko nykyisin opettaa.

Oikeudenkäynnin laittomuus ryöpsähtää yli

Oli miten oli, Jeesuksen tuomio oli joka tapauksessa langetettu juutalaisten oman oikeuskäsityksen vastaisella tavalla. Esko Haapa viittaa kommentaarissaan (johon tämä luento melkein kokonaisuudessaan perustuu) siihen, että rabbien mukaan oikeutta ei saanut käydä yöllä. Lisäksi oli kiellettyä langettaa kuolemantuomio yhdessä ainoassa oikeuden istunnossa.

Oli siis odotettavissa, että laittomassa oikeudenkäynnissä laittomuus saisi vallan. Se tapahtui näin:

Muutamat alkoivat nyt sylkeä hänen päälleen. He peittivät hänen kasvonsa, iskivät häntä nyrkillä ja sanoivat: "Profetoi nyt!" Vartijatkin löivät häntä.

Kyse oli karkeasta pilkasta, joka oli puettu sokkoleikin muotoon. Sokon oli muka profeetallisilla kyvyillään tiedettävä, kuka läsnäolijoista häntä löi. Vartijatkin, joiden olisi tuki pitänyt suojella vankia mielivallalta, yhtyivät hänen hakkaamiseensa.

Tietämättään he toteuttivat Vanhan testamentin ennustusta siitä, mitä Messiaalle oli tapahtuva:

Herra avasi minun korvani, ja minä tottelin, en väistänyt tehtävääni. Minä tarjosin selkäni lyötäväksi ja poskieni parran revittäväksi, en kätkenyt kasvojani häväistyksiltä, en sylkäisyiltä. Herra, minun Jumalani, auttaa minua, siksi en pelkää häväistystä. Olen kovettanut kasvoni piikiven kaltaisiksi. Minä tiedän, etten jää häpeääni. (Jes 50:5–7)